

Dinamične spletne strani kot pripomoček pri poučevanju otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami

Dynamic Web Pages as a Tool for Teaching Students with Special Needs

Marko Ribič

Žiče 98, 3215 Loče, Slovenija
ribic23@yahoo.com

Povzetek

Članek obravnava problematiko uporabe računalnika in interneta kot pripomoček pri poučevanju otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami - natančneje s primanjkljaji na področjih učenja ter otroci s čustvenimi in vedenjskimi motnjami. Še nedavno je pomanjkanje informacijske tehnologije in neustrezno znanje strokovnih delavcev iz tega področja predstavljalo največjo oviro pri uporabi računalnika in interneta pri pouku, dandanes pa se bolj soočamo s težavami ustreznih vsebin za čimbolj učinkovito in smiselno uporabo informacijske tehnologije. Kot delna rešitev je predstavljena spletna stran za potrebe predmeta računalništvo in poslovna informatika, ki vsebuje slikovne, animacijske in multimedijske vsebine. Te dinamične spletne strani omogočajo lažje sledenje pouka, samostojnost pri učenju ter takojšnjo povratno informacijo.

Ključne besede: Računalnik pri pouku, dinamična spletna stran, multimedijske vsebine, otroci in mladostniki s posebnimi potrebami

Abstract

The article deals with problems of application of computer and Internet as a tool for teaching students with special needs - more precisely with learning problems and children with emotional and behavioral disorders. Still, not long ago the lack of information technology and unsuitable knowledge of professional workers from this field presented largest obstacle in using computers and Internet in classes. Nowadays we are confronted with problems of appropriate contents for more efficient and reasonable use of information technology. A web page, which contains image, animation and multimedia contents is introduced as a partial solution for subject Computing and business information science. These dynamic web pages provide easy instructions, autonomy at learning and immediate feedback.

Keywords: computer in class, dynamic web page, multimedia content, children and adolescents with special needs

UVOD

Vse več je teženj po uporabi medmrežja na področju izobraževanja v osnovnih in srednjih šolah. Še bolj se kaže potreba po uporabi te tehnologije pri poučevanju otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, saj je te veliko težje motivirati za določene »nepriljubljene« vsebine. Pri uporabi

svetovnega spleta za poučevanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami se učitelji vse več srečujejo z nepregledno in veliko količino preverjenih in nepreverjenih vsebin. Ravno zaradi tega je potrebna presodba kompetentne osebe glede izbire in uporabe določenih spletnih strani pri pouku.

Večina šol in zavodov je dokaj dobro opremljenih s komunikacijsko tehnologijo, zato vprašanje glede uporabe ali neuporabe te tehnologije pri učenju v razredu (ne samo pri predmetu računalništva) sploh ni več na mestu. Kljub temu učitelji računalnik večinoma uporabljajo le kot orodje za pisanje in ne tudi kot pomoč pri poučevanju. Vzrok je predvsem v prepričanju, da imajo učitelji veliko računalniškega znanja, vendar ne takšnega, da bi računalnik uporabljali kot didaktični pripomoček. Med drugimi ovirami za neuporabo računalnika in svetovnega spleta učitelji navajajo tudi neopremljenost učilnic (razen računalniške) z računalniki in dostopom do svetovnega spleta. V zadnjem času kažejo učitelji visoko stopnjo zanimanja za uporabo svetovnega spleta, zato jih večina meni, da bi uporaba morala biti spodbujena tudi na državni ravni.

Evropske raziskave kažejo, da so slovenski zavodi razmeroma hitro vstopili v Internet ter da v grobem sledijo priporočilom »eEurope«, potrebna pa je prenova izobraževalnih programov za vsebinsko uporabo svetovnega spleta. Zaradi tega je še vedno uporaba v izobraževanju le občasna, izjema je predmet Računalništvo.

RAČUNALNIK IN POUK

Učitelj lahko vključi računalnik v pouk na različne načine. Učenci delajo na računalniku samostojno ali pa učitelj vključi računalnik v pouk kot učno sredstvo.

Učitelji lahko izbirajo različne strategije uporabe računalnika pri pouku. Odločijo se lahko za strategije nižje zahtevnosti (izobraževalne igre, vaje in utrjevanje, testne naloge ter programirane učne vsebine) ali višje zahtevnosti (reševanje problemov, simulacije, iskanje informacij). Vse to pa lahko vsebujejo dobro zamišljene spletne strani, interaktivni učbeniki in podobno. Nekatere spletne strani omogočajo strategijo uporabe računalnika v specialno didaktične namene, vendar so večinoma v tujem jeziku. Primeri spletnih strani: teachertools.com, education-world.com, school.discoveryeducation.com. V slovenskem jeziku je v uporabi spletna učilnica na spletni strani piflar.com, vendar glede na vsebino primerna le za predmet Računalništvo.

Problem uporabe interneta v šolah pri pouku je postal predvsem nenadzorovano brskanje in uporaba »prepovedanih« vsebin in programov pri pouku. Do določene mere se te vsebine da omejiti in nadzorovati s sodobno programsko opremo in drugimi rešitvami, toda kljub temu je potreben stalni nadzor učitelja nad dijaki in učenci, ko le-ti brskajo po spletu. Pri tem je učitelj večkrat v vlogi nadzornika, ne pa tistega, ki podaja vsebine in znanje učencem. Ob tem zelo trpi učni proces. Vendar pa ima uporaba svetovnega spleta pri pouku tudi in predvsem veliko pozitivnih učinkov. Z njim lahko še tako dolgočasne ure učenja spremenimo v bolj zanimive in bolj atraktivne. Lahko brskamo in iščemo povezave s snovjo, ki jo obravnavamo pri pouku, iščemo dodatne vsebine in še bi lahko naštevali. Med drugim nam svetovni splet služi tudi pri izobraževanju na daljavo.

Izbira med ogromnim številom spletnih strani je težka. Prav tako vse spletne strani ne vsebujejo vseh podatkov, ki bi jih želeli izvedeti. Zato bi bilo potrebno narediti in uporabljati spletne strani, privlačne na prvi pogled ter domiselno oblikovane v sodelovanju z učenci in dijaki, saj so v prvi vrsti namenjene njim. V ta namen bi bila smiselna izdelava takšnih spletnih strani, ki bi vsebovale vse informacije, tako v pisni kot slikovni obliki, za posamezne predmete in med katerimi bi bilo možno prehajati, v kolikor bi se pojavila v učnem procesu ta potreba.

Še posebej se kaže potreba po večjem številu slikovnih in multimedijskih vsebin na spletnih straneh pri otrocih in mladostnikih, ki težje dojemajo učne vsebine. Za te otroke in mladostnike bi bilo potrebno prilagoditi učne vsebine na spletu.

Pri uporabi računalnika in interneta pri pouku so učenci bolj motivirani v smislu sodelovanja, kažejo večje zanimanje za učno snov, razvijajo samostojnost pri učenju, možna je takojšnja povratna informacija, lahko uresničujemo cilje različnih področij.

Vzgojno-izobraževalni zavodi

Vzgojno-izobraževalni zavodi se ukvarjajo z vzgojo in izobraževanjem otrok s posebnimi potrebami. Otroci s posebnimi potrebami so po Zakonu o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (ZUOPP) med drugimi tudi otroci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja ter otroci s čustvenimi in vedenjskimi motnjami in prav ti so vključeni v vzgojne zavode. V zavodih lahko deluje interna osnovna šola ali dislocirane enote srednjih šol. Te šole izvajajo predpisani učni program, ki zagotavlja enakovreden izobrazbeni standard običajnih šol, razlike so le v individualiziranem, diferenciranem pouku, prilagojenem stopnji predznanja in motiviranosti posameznega otroka. Tak pristop omogoča znižan normativ števila otrok v oddelkih.

Otroci in mladostniki s posebnimi potrebami (v nadaljevanju: gojenci) živijo v vzgojno-izobraževalnem zavodu in tam večinoma obiskujejo šolo oziroma pouk. Gojenci tako v dopoldanskih urah obiskujejo pouk, kjer jim učitelji podajajo učno snov, v popoldanskih, večernih in nočnih urah pa zanje skrbijo vzgojitelji. Vloga vzgojiteljev med tem časom zajema tudi pomoč pri učenju in prav tukaj bi bile v veliko pomoč in popestritev dobre dinamične spletne strani z vsebino in snovjo, ki jo morajo v določenem letniku oziroma šolskem letu obvladati gojenci. Dinamične spletne strani bi veliko pripomogle k boljšem in lažjem učenju tudi v primeru, če gojenec ne bi imel vseh zapiskov zaradi narave primanjkljaja ali motnje (na primer: pri uri si ne zapiše, ne zapomni, ne zmore hitro napisati, nima dovolj koncentracije ...).

DINAMIČNE SPLETNE STRANI

Spletna stran je pravzaprav dokument z nadbesedilom (hipertekst). Gre za besedilo ali grafični element, kjer je mogoča povezava oziroma skok na drugi del besedila ali večpredstavni element. Vsebine spletne strani so različna besedila, povezave, slike ter zvočni in video posnetki – odvisno od namena spletne strani. Prav zaradi tega je pri ustvarjanju spletne strani potrebno najprej definirati namen, potencialne obiskovalce (ciljno publiko), izdelati vsebino, šele nato vse skupaj grafično ter programsko sestaviti. Dinamične spletne strani omogočajo spremembe, kar prinaša razgibanost, živahnost, hkrati pa lahko uporabnik na primer vidi število obiskov spletne strani, sodeluje v forumih, reševanju testov, anket, nalog in podobno, kar je predvsem pomembno za takojšnjo povratno informacijo.

Na spletu lahko najdemo kar nekaj primernih, zanimivih ter vsebinsko ustreznih spletnih strani z izobraževalnim namenom, vendar jih je premalo v slovenskem jeziku. Prav zaradi tega bi bilo potrebno združiti znanje in izkušnje strokovnjakov s področja informatike in računalništva ter strokovnih delavcev z izkušnjami v vzgoji in izobraževanju, da bi izdelali spletišča za posamezne predmete oziroma skupine predmetov primerne za gojence.

UPORABA DINAMIČNE SPLETNE STRANI

Za poskus uporabe dinamičnih spletnih strani kot pripomoček pri poučevanju dijakov s posebnimi potrebami sem izdelal spletno stran. Le-ta vsebuje teoretične osnove pri predmetu računalništva, ki bi jih naj osvojili dijaki na osnovni ravni za potrebe nadaljnjega izobraževanja pri tem predmetu. Spletna stran je izdelana s programom FrontPage, s katerim je izdelava dokaj preprosta. Že začetno stran spletišča je potrebno oblikovati privlačno z raznimi animacijami in slikami, da dijaka pritegnemo oziroma mu vzbudimo radovednost. Posamezne spletne strani vsebujejo veliko slikovnega in animacijskega materiala, ki je povezan z opisano snovjo. Smiselno je dodati razlago vsakega na novo osvojenega pojma, saj ga lahko dijaki, ki imajo učne težave, večkrat pogledajo in osvežijo.

Na spletišču so dodane strani, ki vsebujejo nekakšen test oziroma preizkus lastnega znanja. Te strani, ki vsebujejo različne tipe vprašanj iz področja teoretičnega poznavanja računalništva in informatike, omogočajo dijakom stalno ponavljanje snovi. To jim omogoča takojšnjo povratno informacijo.

Tako rešitev pozdravljajo predvsem vzgojitelji v skupinah, kjer gojenci živijo. Njim je namreč zelo težko, saj imajo njihovi gojenci v veliki večini učne težave in jim je treba veliko pomagati pri učenju, jih vspodbujati in motivirati. Na spletu jim je na voljo večina pomembnih vsebin, ki jih morajo gojenci obvladati. Poleg tega imajo na vpogled vprašanja, ki se postavljajo pri ustnem ali pisnem preverjanju znanja. Do sedanja praksa je pokazala, da se ravno tukaj kaže pomanjkljivost »starega« načina komuniciranja med učitelji in vzgojitelji, saj eni in drugi ne vedo natančno kako obdelujejo določene učne vsebine.

Dijaki in gojenci s pridom izrabljajo pridobitev za učenje in testiranje svojega znanja. Še posebej uporabljajo strani, ki so namenjene testiranju znanja na tem področju, saj lahko takoj pridobijo povratno informacijo o osvojenih točkah pri posameznem testu.

ZAKLJUČEK

V Vzgojno-izobraževalnem zavodu v Višnji Gori se že več let pojavljajo težave v komunikaciji med učitelji in vzgojitelji. Do trenj prihaja predvsem zaradi nedorečenih vsebin in obsegov znanja, ki ga je potrebno obdelati za posamezen učni sklop. V bližnji preteklosti namreč ni bilo elektronske povezave med šolo oziroma zavodom in stanovanjskimi skupinami. Zaradi teh težav in tudi zaradi lažjega funkcioniranja učiteljev in predvsem zgojiteljev sem se odločil, da poskušam vzpostaviti tako elektronsko rešitev za zavod, ki bi bila uporabna in uporabljena pri vseh predmetih, ki se poučujejo. Prepričan sem, da bo rešitev navdušila k uporabi tudi delavce in gojence v drugih zavodih.

VIRI

Hribar P., (2001). Spletne strani. Založba Flamingo, Nova Gorica

<http://www.ris.org>

http://student.pfmb.uni-mb.si/~drup/Racunalnistvo/URVI/www_strategije/Basic.html